

ГАЗЕТА ВЫХОДЗІЦь РАЗ У ТЫДЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”THE BELORUSSIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND”

№ 6 (541)

Нядзеля, 5 лютага 1961 г.

ГОД ВЫДАНЬЯ 15

Камуністычна тэза аб перамозе без вайны

У Дэкларацыі канфэрэнцыі камуністычных партыяў съвету, што адбылася ў Маскве ў лістападзе мінулага году, гэтак інтэрпрэтуецца запраўдны сэнс камуністычнай канцэпцыі мірнага сусіданства:

«Сусідаваныне дзяржаваў з рознымі грамадzkімі ладамі зьяўляецца формай клясаў змагання між сацыялізмам і капіталізмам. У ўмовах мірнага сусідаваныня ствараюцца спрыяльныя магчымасці для разгортвання клясавага змагання ў капіталістычных краінах, нацыянальна-вызваленых рухоў народу калініяльных і залежных краінаў... Мірнае сусідаваныне дзяржаваў з рознымі грамадzkімі ладамі не абазначае прымірэннае сацыялістычнай і буржуазнай ідэяллёгіі. Наадварот, яно мае на мэце ўмацаванне змагання работніцкіх клясаў, усіх камуністычных партыяў за перамогу сацыялістычных ідэяў» («Коммунист», № 17, лістапад 1960, бач. 17).

6-га студзеня Хрущоў выступіў у Краміі перад партыйнымі тэарэтыкамі з Вышэйшай Партыяй Школы, Акадэміі Сацыяльных Ведаў і Інстытуту Марксізму-Ленінізму з даўжэйшай прамовай, якая толькі нядына была апублікаваная з зьяўлецца інтэрпрэтацыяй Дэкларацыі маскоўскай канфэрэнцыі камуністычных партыяў. Хрущоў заяўвіў, што перамога сацыялізму ў цалым съвеце згодна «законаў гістарычнага развіція» зьяўлецца наўхільнай і то ў недалёкай будучыні. Савецкая палітыка мірнага сусідаваныня ў разбраненія зьяўлецца, паводле Хрущчова, першай збройнай канчальнага зынчынчынага капіталістычнага имперыялізму і перамогі камунізму ў цалым съвеце. Дзяяць дасягненія гэтай перамогі вайна не зьяўлецца больш неабходнай.

У далейшых сваіх вывадах даў Хрущоў да зразуменія, што камунізм будзе старацца адхіліць тэрм-нуклеарную вайну, як і вайны, якія маглі бы расшырыцца ў вялікія канфлікты. Затое з асаблівым націскам выказаўся Хрущоў за тройцюю катэгорыювойнай, якая ён называў «нацыянальна-вызваленными войнамі». Як прыклад апошніх, прывёў ён альжырскі канфлікт. «Гэта ёсьць съвятая вайна» — заяўвіў ён, — «Мы вызнаніем такія вайны, а народам, якія змагаюцца за свабоду, мы памагалі і будзем памагати далей».

Дапаўненіем да вывадаў Хрущчова была прамова партыйнага тэарэтыка Міхала Суслова, сказаная нядына падчас апошніх пленуму ЦК КПСС. Паклікаючыся на Дэкларацыю маскоўскай канфэрэнцыі камуністычных партыяў, Суслou заяўвіў: «Хата наatura імпрыялізму не зъянілася, цяпер, аднак, паўсталі магутныя сілы, якія здольныя з'яніцца ягоныя агрэсіўныя пляны. Настаў час, калі сталася магчымый адхілін спробы імпрыялістычных агресараў раздзымухаць новую съветавую вайну».

Гуслоў папрабаваў абрэгніццаў стаўтычнымі лічбамі савецкую тэзу, паводле якой будучыня належыць камунізму. Паводле ягонага падліку, 35% усіх людзей жыве сяняні ўдзел камуністычнай систэмай, 40% становяць тэя, што ўжо вызваліліся з пад калінілізму або ў сучасны момант яшчэ змагаюцца за дзяржавную незалежнасць. Гэтай масе людзей могуць проціўстaviць «імпрыялісты» ўлькі 25% насельніцтва зямнога кулі.

Вышэйшай прыведзеныя камуністычныя цыліндрычныя сферамуляванні не зъяўляюцца для нас ані чымсьці новым, ані неспадзянкам. Мы, палітычныя эмігранты з-за зялезнай заслоны ніколі не мелі найменшых сумлюванняў ў тым, што савецкая канцэнцыя мірнага сусідавання з волынім съветам зъяўлецца задуманая, як аднабокас сусідаванье, пры якім волыні съвет змушаны добра-

вольна здаваць адну пазыцыю за другой, а камуністы, якія рызыкуючы не бяспечнай для іх вайной, павінны здабываць перамогу за перамогай. Гэтаксама ў савецкіх пляні разбрæненія ў розных іх варыянтах былі задуманы гэта, каб у выніку такога разбрæненія камуністычных дзяржававы дасягнулі вытрышальну збройную перавагу над дзяржавамі волыні съвету. Здабыўшы такую перавагу, камуністыя напэўна гаварылі-б з дзяржавамі Захаду ўльтыматычнай мовай, якую, у выпадку патрэбы, маглі-б падмашаць і ўжыць ўзброім збройнае сілы.

У маскоўскай Дэкларацыі і ў успомненай прамове Хрущчова новым ёсьць то, што цяпер камуністыя наважылі прамовіць праўдзівай мовай і раскрыць з усіх шырэйцаў свае праступкы, мэтамі якіх было наважыцца да волыні съвету. На падставе сваіх даслошніх дасягненіяў у акцыі апанавання цэлага съвету яны прыйшли да пераканання, што можуть хутка дасягнучы канчальную пе-рамогу бяз рыхыкоўнай для іх вайны, адно пры помачы іхнае формы мірнага сусідавання ў разбрæненія. Тут камуністыя лічацца з тым, што пад іхнім здзімчытальнымі палітычнымі і пропагандовым наступам, а так-жа дзяяючы ўзмоцненай камуністычнай дывэрсіі ў розных краінах волыні съвет будзе змушаны скапітуляваць. Калі-ж, аднак, не скапітуліс, тады камуністыя не паграбуюць і вайной. «У выпадку, калі капіталізм будзе супраціўляцца, тады пра-трунікія клясы будуть змушаныя хапі-

(Заканчэнне на 2-ой бач.)

Сё-тое

Каліс за часоў нямецкага акупантскага рэдакцыю віленскага «Беларускага Голоса» зъявіўся малады гімназіст. Рэдактар Францішак Аляхновіч папрасіў юнца сесцыі ў ветліве спытацца, у чым справа. Вучані выцягнуў з кішэні дбайліві зложаную ў чатыры картачку, старанна запісаную радочкамі верша. Ведамы беларускі драматург, кіноўшы вокам на твор, прыбавіц зъмясціцу. За пару дзён у «Беларускім Голосе» зъявіўся верш, але ўсіх саваіх аўтараў спасыяці; што на было самай першай і асноўнай звароткі. Гучала яна так:

Прывітанне, табе Вільня,
Слаўны горад Крывічоў.
Места памятак магільных
Наших прадзедаў, дзядоў.

Пакрыўжаны аўтар, забегшыся па дарозе із школы ў рэдакцыю, даведаўся, што галаву ягонаму вершу абраззала нямецкая цензура. Гітлераўскія акупантныя лічылі Вільню нямецкай, а адным з доўдзяў нямецкай старожытнай стаўлі Беларусі быў цудоўны гатыкі касцёл Святога Ганны.

Гэтую гісторыю абелізала гэтаўня, калі съвадзіўся на чыннай аўтарскай звязкі: «Хата наatura імпрыялізму не зъянілася, цяпер, аднак, паўсталі магутныя сілы, якія здольныя з'яніцца ягоныя агрэсіўныя пляны. Настаў час, калі сталася магчымый адхілін спробы імпрыялістычных агресараў раздзымухаць новую съветавую вайну».

І заўважце: гітлераўскія акупантныя не пайшли так далёка, як маскоўскія. Тыя ходы галовы абраззали, але ў беларускіх мове ѹ пазіції пакінулу «Вільні». А для бэсэсраўскіх пастаў дык «Вільню» мусіць быць як толькі ў геаграфіі, але і ў пазіціі.

І хоць нікто з іх не ўлажыў яшчэ таго:

А ў Вільню на плянцы Лукішкіх стаіць слáўны Калінаўскas, але, калі-б, скажам, які паста задумай праславіць беларускага революцынера, то ці ж змог-бы амануць партыйнае воіка і абысьціці бяз «юс», «ас» і іншых эсаў?

І былы катаражнік, што да нядына гасу часу маляваў паўночнае зъянінне, тун-

дру ѹ аленяў, пачынае свой твор гэта:

О Вільню, горад непаўторна-дзіўны,
Дзе ўсё контраст, дзе даўнасьць з

[навізной]
Існующу побач! Зь вежы Гедыміна
Глядзеў я ўніз, захоплены табой...

На нашу думку — надта шэр. Аўтар мог быць захоплены, але чым, не асмейліўся сказаць: I два радкі другой звароткі адкрываючы чытага вочы, адкуль такая маруда ў першай:

Свяціла сонца нам адной Айчыны.

Што парадніла нас навек з Літвой...

Вось дзе сун — у гэней «айчыне» з вялікай літары. Ці тое «сонца» съвіціла ці пражала, што аж творчы дух у балага фізычнага, а цяперашняга духовага катаражніка змайала, іяцяжка дагадацца.

Беларусы (у той час Ліцвіні) тады падрэліся (дабравольна) з Літвой (у той час Жамойці), калі маскоўскія князі і цары татарскім ханам нізка чалом вобозмілі білі й дадыну-золата вазілі.

Сяньняшнім-жа навольнікам, гэтак звязаным прымусовым сваяком з ласкі «сонца Айчыны» ў сваю старожытную стаўлі дазволена адно Вільнюсам называць.

І пры гэтых згадках пра Вільню зноў узлыкае набалелае пытанье: чаму ніхто з вольных беларускіх гісторыкаў ці пісменнікаў на эміграцыі не здабыўся на працу ў Вільні? Ці-ж калыкі вялікага беларускага гаспадарства ў мінульым, а пасля беларускага нацыянальна-адраджэння не заслухоўвае на палітычнай сцэне?

Ужо ў часе вайны руплівія гітлераўскія акупантныя думалі аб тым, якім чынам у будучыні маюць стравіць забранае, калінізваць беларускіх і іншых землі.

Таму, што часць «унтэрмэншт» маніліся пакінуць на развод, як прадоўнае быдла, для іх быццам-бы меліся быць створаныя спэцыяльныя школы, у якіх меліся вучыцца нямецкай мовы, але толькі дастатковая для таго, каб умелі чытаць нямецкія дарожныя знакі, ве-

*
Ужо ў часе вайны руплівія гітлераўскія акупантныя думалі аб тым, якім чынам у будучыні маюць стравіць забранае, калінізваць беларускіх і іншых землі.

Таму, што часць «унтэрмэншт» маніліся пакінуць на развод, як прадоўнае быдла, для іх быццам-бы меліся быць створаныя спэцыяльныя школы, у якіх меліся вучыцца нямецкай мовы, але толькі дастатковая для таго, каб умелі чытаць нямецкія дарожныя знакі, ве-

ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНОСТИ ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „BACKAUSCHYNA“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Bačkauščyna“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schlossfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
Цін: Німеччына: на год — 14,— м.; 6 м-цаў — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8,— д.; 6 м-цаў — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 ну-
мар — 0,20 м. Ангельшчына: й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.;
Бельгія: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр. Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пэз.; 45 пэз.; 25 пэз.; 2 пэз. Перасылка: 1. падвойна-
паштовае падвойнае. Падвойныя нумары каштуюць падвойнае. Падвойна-
нія нумары газеты разам з «Каласкамі» ўважаюцца за падвойныя.

Банковое кошт: Zeitung „Bačkauščyna“,
Konto Nr. 357-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

Бярэзце зь іх прыклад

Перада мною вялікая, прыгожа й ста-
рона выдадзеная кніга, якая нядына
паявілася ў Клілендзе ў выніку ма-
зольнай саматужнай працы даслоўна
пару адзінак ахвярных людзей. Эта
«Беларускага Песенны Зборнік» М. Кулі-
ковіча, які ў нашым культурным жыць-
ці адзінай падвойнай кнігай быў.

Вялікага фармату кніга, выдадзеная на добры паперы і ў прыгожай вок-
ладцы зь беларускім ткацкім узорам,
мае 228 бачынаў друку ѹ зъмішца ў сабе тэксты разам з нотамі 92 беларус-
кіх песніў самых розных жанраў. Аў-
тарам «Беларускага Песеннага Зборніка»
зъяўлецца выдатны беларускі прапагандыст
Мікола Куліковіч. Ён аддэмлена ў пред-
месце, зборнік складаецца частково з
арыгінальных твораў прапагандыста
Куліковіча, а частково з ягоных апрацовак беларускай народнай песьні. Ім па-
надзвечыні зъяўліўся зъміятурнай друкарнай пры-
датком, зборнік быў падрыхтаваны

Беларускія Каляды ў Лёс Анджэлесе

Ад некалькіх ужо гадоў Адззел Ма-
стацтва Гарадзкай Управы Лёс Анджэ-
лесу ладзіць калядны фестываль, які
заведца «Каляды ў розных краінах». У
1960 годзе Гарадзкая Управа запрасіла
і Адззел Беларуска-Амэрыканскай За-
дзіночанчынай прыняць удзел у гэтай між-
нацыянальнай імпрэзіі, на што Адззел
згадзіўся. У імпрэзе былі рэпрэзэнта-
ваныя наступныя краіны: Аўстрыя, Ба-
варыя, **Беларусь**, Чехаславаччына, Да-
нія, Эстонія, Фінляндыя, Італія, Фран-
цыя, Нямеччына, Вугоршчына, Ірландыя,
Любія, Ярднія, Летувія, Мэк-
сыка, Пакістан, Філіпіны, Польшча,
Шатляндыя, Гішпанія, Швэцыя й Швай-
царыя. Фестываль гэты пачаўся 9-га
снежня ў Кончы-Уса 18-га снежня 1960 г.
Наведала яго больш за 20.000 чалавек.
Праграма складалася з выступленіяў нацы-
янальных ялінак і канцерту, ладжанага
нацыянальных группамі. Выступленіе
кожной групы трывала 30-45 хвілін.

Выступаўка складалася ня толькі з са-
мых ялінак. Месца, прыдзеленася кож-
най групе, было вялічынёю жыльлёвага
пакоя, і апрача ялінкі, былі размешчаны
ялы і экспанты. Цанкі зрабілі на-
шыя жанчыны й прыбрали ялінку, як
гэта рабілася дома. Сыцены былі аздоб-
леныя прыгожымі беларускімі дзяржукамі.
У куце вісёй абраз, а на століку й
падвышчынныя былі разложеныя вышы-
ваныя падушкі, шкатулкі, аздобленыя
беларускімі арнамантамі з саломы, ляль-
кі ў нацыянальных відроджэнніх і інш. На
сцяне калія праходу вісёй ангельскі
текст беларускіх нацыянальных звычая-
ў, а пад ім карта Беларусі. Шмат сты-
дзў дзяржакуных нацыянальнасцяў бы-
лі прыгатаваныя мясцовымі кансулятата-
мі.

Беларускія дзяжуркі ў нацыяналь-
ных відроджэнніх адказвалі на пытанні на-
ведальнікаў, пераважна выясняючы, што
Беларусь гэта не Расея, а Беларусь не
Расеіцы ці «беларасеіцы». Аказава-
еца, што гэта ня так лёгка й проста з
прыглыніем назову нашае краіны ў ан-
гельскім мове «Белараша», бо англо-
мойні народы перадаюць слова «Русь»
і «Расея» адным і тым самым «Раша»,
а не адукаўаным у беларускім гісторы-
ческім аспекте. Адукаўаных можна
пакідаць на пальцах! Праблема гэтая вель-
мі сур'ёзная. Небіспека ў тым, што паль-
кі шырокаму амэрыканскому гра-
мадству Беларусь мала ведамая, можна
дапускці, што наведальнікі, дзівячы-
ся на беларускіх выступаўках (ні толькі ў
Лёс Анджэлесе), пакідаюць іх з ура-
жаннем, што бачылі нешта расейскае.
Таму роля дзяжурных вельмі важная, і
да помочы ім патробнай інфармацый-
ной літаратуре пра Беларусь у ангель-
скім мове. Інакш, шкода часу й гроша,
каб прычыніцца пашыраць пралаганду
пра... Расею.

Із сваёй мастацкай часткай беларус-
ская група выступала ў вапошні дзень
фестывалю — у нядзелью 18 снежня.
Праграма складалася зь інсценізаціі бе-
ларускага каляднага вечара — куцы.
Калядоўшчыкі і двух танцоў — «Ля-
воніхі» і «Крыжакі». На вялікай сцэ-

не пад адкрытым небам стаяў стол, а білі здымкі нацыянальных выставак. Пакідаюць апавяданьне ялінка. Прадстаўнік Гарадзкай Управы прадставіў беларускую группу ў станцыі запісу на студжу інтарвью із старшынём Адззела БАЗА пра беларус-
кія Каляды, якіе было перададзенае
таго-ж самага дня. 15-га снежня візітнай
блакітнай ў глыбокіх месцах. На дне ві-
зіту ствалы дрэваў, аброслыя ярка-зя-
лённымі мохамі.

Аб гэтай крыніцы апавядавацца шмат

лягендай. Вось адна з іх:

У даўнія часы жыла-была прыгажуня

і кахалі яе два віязі. І паабядала яна

выйсьці замуж за таго, хто далей кіне

каменем. Першым кінёў прыгожы віязі.

Упакі каменем далёка з горада. Кінёў тады

нія прыгожы і пальце каменем з Сож

аж да самых Кліноў. З той пары загарала

прыгажуня. Часта прыходзіла яна

да каменя і горка плакала. Зь ейных

сълезаў і ўтварылася Кліноўская кры-
ніца.

Вада ў крыніцы мае мінеральныя

складнікі, якія гаючы дзеюць на арганізм

чалавека. Ня дзіва таму, што крыніца

заваляла сабе такую славу ў людзей.

Цудоўна аздараўляючая вада прыгажу-
ла да сібе паломнікаў з адлеглых вако-
ліцаў Беларусі і з-за ейных межаў.

Людзі абвесьцілі гэтую месца съвятам і з

тэй пары штогод 14-га жнівеня, у дзень

мучаніка Макавея, тут збораюцца веру-
ючыя. Таксама і на Вадохрышча кожны

год ля крыніцы бывае вельмі міната-
людна.

Да гэтага часу савецкая ўлада на Бела-
rusi складалася бясьцільней у змаганьні

з гэтym звязвішчам. Вось ціпер, напярэ-
дадні Святая Вадохрышча праводзіла

ся ізноў акцыя з боку камуністык, каб

загадзіць ўзяццю каляднай звязкі.

Найшліся й такія, якія ня толькі не

хапіла добрае волі, але і ю беларускага

сараца. Каілі звязваліся нагода зрабіць не-
шта карыснае для агульнае беларускага

справы, яны скаваліся за свайго групово-

вага бажка. Гэтыя вузкія груповыя «па-
літыкі» з закасцяніем съветапагля-
дам лягнерага пэрвяду і пыхалеттій

«калі сам ня гам, дык і другому ня дам»,

спaloхаліся, што, барані Божа, БАЗА,

сабе забярэ ўсе «гонары» заслугі, дарма

што Адззел БАЗА згаджаўся дзяліць

клопаты, выдаткі ю «гонары» з усімі,

хто прыйме ўздел, як гэта ўжо рабіла-

ся раней. Яны пастанавілі, што беларус-

кай справе прыбудзе, калі іхніх вы-
шыванак і дзяяружкі, заміж упрыгож-
вают выступаўку, будзе збіраць пыл. Ін-
шыя зашыліся глыбока ў сваю групово-

вагу порку ю «байкагуць», ізвядама-
толькі, каго ёшто. Людзям лёгкім у пя-
рыкі з дзольным да сатыры якраз нада-
раеца добрая тэма чыркунцу пра «нор-
кі» і з «пылам каморкі». Гэта была-б
шмат лягчайшая й блізкая да прайд-
ы сатыры, чымся тая пра «зрабілі БАЗУ
для паказу». «Палітыкам», хворым на

групповую слепоту, пары ўжо ўцямыці,

што Амэрыканцы, якія маюць здоль-
насць бльгатыя нас з Расеіцамі, тым

белей не патрапяць разэбранца ў белару-

скух «групах», і таму няма патробы,

а навет некарысна марочыць ім галовы,

асабліва выступаючы з мэтаву рэпрэзэн-

таці. Нейкою «груповасцю».

Поле да папулярызацыі Беларусі ў бе-

ларускага руху ў Амэрыцы шырокася

й мнона зарослае пальном. Лёс Беларусі

із вялікай меры будзе залежыць ад таго,

ці мы патрапім пераканаць амэрыкан-
скі народ і ўрад, што Беларусы гэта ан-
тычоны народ, які імкнётся ю імкнец-
ці да незалежнасці з пад чужога ярма.

Нас не за шмат тут, каб пазвяльць на

груповыя «люксусы», і таму ўсе імпра-
зы, маючы на мэце пашырэнне ведаў

пра імкненні беларускага народу, паві-
ніны ладзіцца, пры адпаведнай ка-
дарднай, супольнымі сіламі ўсіх існу-
ючых беларускіх арганізаціяў, каб да-
сяць іхніх пашырэнніх эфект. Нядзяўная

імпра з чылімі «запісак» Палікі, —

дзякія сумлеву, што гэта на быті Палікі

із сэанса нацыянальным, а каталікі

Беларусы, якіх маскалі, уважаючы за

більш няпэўных, чымся праваслаўных,

трымалі ў зынволеніц.

Магілёўская Паўстаньне можа быць

для нас прыкладам, як належыць зма-

гатаца з захопнікамі нашае Бацькаўшчы-

ны, і прыклад гэтых актуальных для бела-

рускага народу й на сяньняшні дзень.

Тому трэба парупіцца, каб славутыя

трахтостадовыя ўгодкі быті належна ад-

значаныя ў кожным асяродку беларус-

кае эміграцыі.

Слава-ж памяці нашых далёкіх пра-

даўніх імпраўдзіў, што з гэткімі гераізмамі патрапілі

змагацца за незалежнасць сваёй нашай

Бацькаўшчыны-Беларусі ужо трэта год

тому!

Ф. Кушаль

Страж перад «святой вадой»

Непадалёк ад вёскі Кліны Слаўгарадз-
кага раёну Магілёўскай вобласці, аку-
жаная старымі вольхамі, красуецца кры-
ніца. Вада ў ёй надзвычай прыгожая.
Мясцамі яна ператвараецца ў ўсёма

блакітную ў глыбокіх месцах. На дне ві-
дзяць ствалы дрэваў, аброслыя ярка-зя-
лённымі мохамі.

Аб гэтай крыніцы апавядвацца шмат

лягендай. Вось адна з іх:

У даўнія часы жыла-была прыгажуня

і кахалі яе два віязі. І паабядала яна

выйсьці замуж за таго, хто далей кіне

каменем. Першым кінёў прыгожы віязі.

Упакі каменем заслухаў прыгожы

і пальце каменем з Сож

Зь беларускага жыцьця

**СВЯТКАВАНЬНЕ КАЛЯДАУ
У МАНЧЭСТАРЫ**

У суботу 7-га студзеня адбылося супольнае святкаванье Калядай, якое ладзіла ўправа мясцовага аддэлу Беларускага Праваслаўнага Брацтва й Сястрыцтва Жыровіцкай Божай Маці.

А гэдз, 12-ай пратаярой а. Крыт з кацацкім святыаром прат. а. Захарам Казаковам адслужыў Божую Службу й на зачанчэнне прывітаў вернікаў з Народжэннем Хрыста й сказаў прыгожае казаныне.

Вечарам у святыніяс мясцовага Беларускага Дому адбыўся супольны абед, а для дзяцей у вадні із залія была ўладжаная калядня ялінка. Урачыстасць адкрыў сп. М. Яськевіч, прывітаўшы прысутных ад мясцовых аддэлова Беларускага Праваслаўнага Брацтва й ЗВБВ. Пасля гэтага была супольна прасльяваная малітва «Раждзяство Тваё».

Пазней было собрана на япіскапат БАПЦарквы 6 фунтаў і 11 шылінгаў. Позым вечарам звязаўся Дзед Мароз (сп. С. Рагель), які раздаў калядніе падаркі для дзяцей, якія за гэта сипявалі калядкі, доклямавалі верши танцавалі.

Калядні вечар прыйшоў на надзвычай мілай сяброўскай атмасфэры, пакідаючы прысутных незацёртае ўражанье. Належыцца щырыа падзяка нашым гаспадынам сп-ням М. Чудайскай і В. Рагель, за добрае прыгатаванье сталоў.

М. Стапінскі

КАЛЯДНЯЯ ЯЛІНКА У МЭЛЬБУРНЕ

На другі дзень праваслаўных Каляд пасля царкоўнай службы, у залі Мэльбурнскай паraphії БАПЦарквы была зладжаная ялінка для беларускіх дзяцей. Запрадаўнае дрэўца ялінкі, заахранаванае сп-няй Э. Б., упрыгожана натуральнымі аганькамі сьвечак і рознакалёрнымі электрычнымі лампкамі ды рознымі цацкамі, сярод сабраных дзяцей выкладала падніме съяточны настрой. Дзеці сипявалі, ладзілі караходы й скалі беларускія народныя танцы.

СТЫПЕНДЫ НА ВЫВУЧЕННЫЕ БЕЛАРУСКАЕ МОВЫ У ЗША

Амерыканскія міністэрства Здароўя, Альветы й Дабрабыту апублікавала нядаўна брашуру параг. «Стыпенды на вывучэнне сучасных моваў. 1961-1962». Брашура паведамляе пра стварэнне дзяржаўнага фонду для пашырэння Амерыцы ведаў пра іншыя народы й асабліва вывучэння іх моваў. Стыпендыі прызначаюцца тым асобам, што зацікаўлены ў глыбейшым вывучэннем пытаньня, і кандыдаты павінны менш, што найменш, здабыту ў Амерыцы ступень бакалеўра (BA). Стыпендыі даюцца ў розных памерох, у залежнасці ад даждыкі акадэмічнага курсу. Гадавая стыпендыя на акадэмічны год 2 250 доляў (плюс па 600 доляў на кожную ўтрымоўваную ў сям'і асобу). Сярод 83 зацікаўленых моваў ёсьць і беларуская мова. Даўтнікі пра ўсё можна даўедацца, зварачаючыся на адры:

Language Fellowship Unit
Language Development Section
Division of Higher Education
U. S. Office of Education
Washington 25, D. C.

БЛІСКУЧЫ ПРЫКЛАД САВЕЦКАГА ПАДХАДЛІМСТВА

Старшыня Рады Міністэрства РСФСР Д. Палянскі ў сваім дакладзе на цяперашнім пленуме ЦК КПСС у Москве, зачытаваўшы слова аднаго старшыні калгасу Траццякова з ліста да Хрушчова, гэта апэньняе хрушчоўскія клопаты аб кукурузе: «Паслухайце, як вобразна й унікліва піша ён (г. зн. Траццякоў) аб кукурузе, зъяўляючыся да тав. Хрушчова: «Кукурузу справядліва зъяўляюць на народзе з Вашым імем, з Вашымі клопатамі, ўсёліва называюць яе «Нікічнай». І справядліва; — дадае ад сябе Палянскі, — гэта Вы, Мікіта Сяргееўіч, дали ёй пущёку ў вялікае жыцьцё...»

Прышоў час, калі кукуруза павінна йткі самую першую скрыпку ў сельскагаспадарскай аркестры. Яна маці калгасных бағажцій... Думаю, што кукурузу, гэтую «карапеву палёу», можна зраўняць з ракетай, якую вывядзе на высокую арбіту камуністычнага дастатку, паможка хутчын пераганы Амерыку.

І гэта гаворыць не абы хто, але старшыня Рады міністэрства найважнейшай рэспублікі Савецкага Саюзу!

Навет у часы беззяднінага сталінскага терору не даходзілі да такога падхадлімства й самапа-

ніжніння зліківданья ім Каменеў, Зіноўеў, Бухарын і драбнейшыя чынны са- вецкага апарату.

Ялінковы Камітэт сардечна частаваў дзяцей рознымі прысмакамі, а «прыехаўшы ў Беларусь» Дзед Мароз, ролю якога ўзяў на сябе сп. Д. Кажура, прынёс аж два мякі падаркі.

Арганізаторам за ўдалае наладжанье прыложай ялінковай імпрэзы для беларускіх дзетак належыцца щырыа падзяка.

А. М.

АВВЕСТКА

Беларуская Кальпартажная Агенція мае ў прадажы наступныя кніжкі:

М. Федэроўскі: «Lud Bialoruski», т. VI (працэ тому V-га). Цана ў перасылкай — 10,50 доляраў.

Навукова-Літаратурны Зборнік разам з Календаром на 1961 год, выданы газетай «Ніва» ў Беластоку. Кнішка мае 304 бачыны. Цана — 1,20 разам з перасылкай.

Замаўленыне слашь на адры:

B. K. A.
97, Moore Park Road
London, S. W. 6
England

АВВЕСТКА

Многія нашыя карэспандэнты, прысылаючы ў «Бацькаўшчыну» спраўдачы, звязаючы із апошнім «роднапартыйным» інструкцыяй, аўтар раіц «работнікам друку настойлай вівічута мову, авалодаць майстэрствам журналіста, шырокі вікарыйстуючыя, багацце мовы класікі рускай і беларускай літаратуры, невыгэрнуючыя крыніцу народнай творчасці.»

І вось, мусіць «распалаґаючы» ведамі з апошніх «роднапартыйных» інструкцыяў, аўтар раіц «работнікам друку настойлай вівічута мову, авалодаць майстэрствам журналіста, шырокі вікарыйстуючыя, багацце мовы класікі рускай і беларускай літаратуры, невыгэрнуючыя крыніцу народнай творчасці.»

На нашу думку, трэба было-б якраз наадварот: пачынаць ад народнай мовы й народнай творчасці ды праз беларускую літаратуру, а ўжо расейская, калі яна каму на ліх здалася — няхай-бы ў хвасціе цягнулася. Але гэта менш важна. Дарма Алексеевічавы й тысячаў іншых камуністычных прапагандыстых цівунью стараны. І праз чистую беларускую мову на знойдуць яны дарогі ў сэрца й душу беларускага прыгонікі-калгасніка. Ен і далей, як і дагэтуль,

Рэдакцыя «Бацькаўшчыны»

Алексеевіч і спыняецца на гэтых «скажэннях», а захавае сваю чыстую й незаменную прыгожую беларускую мову. Раённыя і іншыя беларускія газеткі, атруткі ўжываць будзе для загортваньня селяндцоў, кур'яніні ў тым, куды «цара пехатой хадзілі». Для гэтага «скажоная» й жаргонічныя бальшавіцкіх цівунью засмечана ненайгоры надаецца.

Mihail Kozyr

(Заканчэнне з 1-ай бач.)

Алексеевіч і спыняецца на гэтых «скажэннях», а захавае сваю чыстую й незаменную прыгожую беларускую мову. Раённыя і іншыя беларускія газеткі, атруткі ўжываць будзе для загортваньня селяндцоў, кур'яніні ў тым, куды «цара пехатой хадзілі». Для гэтага «скажоная» й жаргонічныя бальшавіцкіх цівунью засмечана ненайгоры надаецца.

Mihail Kozyr

Палітычная сатыра

АСАМБЛЕЯ

Наш Нью-Ёрк — вяліка места. Хрущ палаў, як жук у цеста:

Тут хацеў уладу ўзяці,
Але зараз гумар страці —
Цятне лапу, вязнунь дэзве...
Тут я тое, што ў Москве:

Там Мікіту лёгка жыць,
Крыкні ён — Саюз дрыжыць.
А тут толькі адна люба —
Перад ім танцуе Куба...

Хрущ гудзіць — ажно злуюца,
А з яго ўвесь съвет съмешца.

У стол ён лупіць кулакамі,
Посыль ботам. Тымчасамі
Не настрашыў анікога.

У Москву вольная дарога —
Куба — дрэнь, а з Конгам квіта.
З доўгім носам ездз, Мікіта!

У Москве на царскім троне
Стукай, покуль не прагоне
Цябе лепши з усіх чыста
Самагоршы камуністы!

Nyul-Ba

АБАВЯЗКАМ КАЖНАГА БЕЛАРУСА ЕСЦЬ ЧЫТАЦЬ, ПАШЫРАЦЬ І ПАД- ТРЫМЛІВАЦЬ «БАЦЬКАЎШЧЫНУ».

УВАГА!

УВАГА!

Выдавецтва Згуртаванія Беларуское Моладзі ў Кліўлендзе ўжо выдала ў прыложым книжным выданьні

M. Kuliukovitch

БЕЛАРУСКІ ПЕСЕННЫ ЗБОРНИК

ВЫДАВЕЦТВА ЗГУРТАВАНІЯ
БЕЛАРУСКАЕ МОЛАДЗІ
У КЛІВЛЕНДЗЕ
CLEVELAND - 1960

«Беларускі Песенны Зборнік» абыймае 228 бачынаў і зім'яшчае 92 песні з но-тамі. Зборнік дзеліцца на пяць раздзе-лаў: Зы гітарычнага мінулага, раманы-сы ў песні на слова беларускіх піштэй, лірчныя народныя песні, песні лёг-кага жары і жарты, гульні й скокі.

Цана адзінай кніжкі ў ЗША ў Каладзе 10 доляраў, а ў іншых краінах 5 доляраў. Выліцаваць можна ў Прадстаўніка «Бацькаўшчыны» ў Кліўлендзе а такса-ма ў большых беларускіх асяродках.

Купі сам і захвоці свайгі знамёта, а гэтым дапаможаш выдаць наступныя выпускі беларускіх песеніяў.

УВАГА!

УВАГА!

ПАДПІШЧЫКІ «БАЦЬКАЎШЧЫНЫ» У КАНАДЗЕ

Прашу тых, што жывуць па-за Тарон-там паведаміць мне, хто хоча атрымаць апошнім часам выданыя кніжкі «Вяночок» Багдановіча й «Дабрасельцы» Кулакоў-скага, ды ў раней выданыя. Сыпіс і цэны кніжак будуть перасланыя на жаданье.

Усіх падпішчыкаў, залягаючых з ап-латы газеты, прашу аплациць даўгі.

Пішачы на наш адрес, просім не забываць стаўліць нумар паштовай ак-ругі «6». Такім чынам адрес будзе:

K. Akula
57 Riverdale Ave.
Toronto 6, Ont. Canada

НАШЫЯ ПРАДСТАУНІЦТВЫ

АНГЕЛЬШЧИНА:
Mr. Aleksander Laszuk, 97 Moore
Park Rd., London, S. W. 6.

АУСТРАЛИЯ:
Mr. A. Vasilenko, 39 Edwin St.,
Croydon, N. S. W.

Mr. A. Maroz, 109 Morrison Rd.,
Midland Junction, W. A.

Mr. M. Nikan, 14 Steel St.,
Spotswood—Melbourne, Vic.

Mr. W. Akavyt, 80 Tapley Hill
Rd., Royal Park, S. A.

БРАЗЫЛІЯ:
Mr. C. Cinamiejczyk, Prasa 76,
Tiridentes, Curitiba — Paraná.

ЗАДЗІНОЧАНЫЯ ШТАТЫ:
Mrs. L. Bielenik, 2042 W. St. Paul
Ave., Chicago 47, Ill.

Mr. B. Danilovich, 303 Howard
St., New Brunswick, N. J.

Mr. Ul. Duniec, 814 Brayton Ave.,
Cleveland 18, Ohio.

КАНАДА:
Mr. K. Akula, 57 Riverdale Ave.,
Toronto 6, Ont.

ФРАНЦІЯ:
Union des Travailleurs Biélorusses
en France, 26, rue de Montholon,
Paris 9.